

Warszawa, dnia 18 stycznia 2023 r.

Szanowny Pan Henryk Kowalczyk, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

Szanowny Panie Ministrze,

W imieniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz ekspertów i ekspertek środowiska naukowego zwracamy się do Pana Ministra w sprawie zbliżającego się posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH), które odbędzie się w dniu 30 stycznia 2023 r.

Apelujemy o poparcie głosu społeczeństwa obywatelskiego w sprawie zakazu transportu żywych zwierząt. Jesteśmy bardzo zaskoczone i zaniepokojone propozycją utrzymania eksportu żywych zwierząt do krajów trzecich Unii Europejskiej. Jak Pan Minister wie egzekwowanie przepisów unijnych poza granicami Wspólnoty jest praktycznie niemożliwe. Tragedie w ramach transportu żywych zwierząt drogą morską (między innymi: [Karim Allah i Elbeik](#), kiedy 2600 zwierząt zostało zabitych po utknięciu na morzu przez ponad trzy miesiące, [blokada Kanału Sueskiego](#) spowodowała śmierć tysięcy owiec, a ponad 14 000 owiec utonęło, gdy [Queen Hind](#) wywrócił się w listopadzie 2019 r. w pobliżu portu Midia w Rumunii) i [drogą lądową](#) dobitnie pokazały, że eksport żywych zwierząt oznacza cierpienie, ból i dramat zwierząt. Europejki i Europejczycy od lat działają na rzecz zatrzymania transportów, w ramach kampanii, takich jak Stop Live Transport czy [No Animal Left Behind](#).

Dlatego prosimy o odniesienie się do następujących kluczowych kwestii, które zostały zidentyfikowane przez kilka [opinii naukowych](#) opublikowanych przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA).

Miejsca docelowe poza państwami członkowskimi Unii Europejskiej

Wywóz zwierząt do krajów trzecich należy uznać za nielegalny w świetle orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nr 424/13¹, w którym stwierdzono, że wymogi określone w rozporządzeniu [Rady \(WE\) nr 1/2005](#) muszą być przestrzegane do momentu dotarcia zwierząt do miejsca przeznaczenia transportu. Ostatnia kontrola odbywa się

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:62013CJ0424&from=en>

w punktach granicznych UE, ale nigdy w krajach trzecich przywozu, a podróże mogą trwać setki godzin, a czasem nawet tygodnie. W praktyce nie ma sposobu na ochronę zdrowia i dobrostanu zwierząt przy wywozie do krajów trzecich. Dlatego sugerujemy promowanie strategii Od pola do stołu i ambicji Europejskiego Zielonego Ładu i przechodzenie na diety roślinne oraz działanie systemowe na rzecz sprawiedliwej, roślinnej transformacji systemu żywnościowego. Chcemy podkreślić, że w ostatnim [roboczym dokumencie Komisji Europejskiej](#) wyraźnie wskazano na korzyści klimatyczne, środowiskowe, społeczne oraz zdrowotne roślinnej transformacji systemu żywnościowego. Komisja Europejska opracowuje legislację dla Zrównoważonego Systemu Żywnościowego, narzędzia prawnego dla wdrażania ambicji Od pola do stołu.

Transport zwierząt drogą morską

Podczas transportu morskiego zwierzęta są narażone na duże ryzyko cierpienia z powodu przedłużonego pobytu na statku w przypadku opóźnień, nieprzyjęcia w porcie przeznaczenia, trudnych warunków pogodowych lub w przypadku przeładowania i wywrócenia się statku. Większość wywożonych zwierząt jest transportowana w nieodpowiednich statkach do przewozu zwierząt: tylko około 6% zatwierdzonych przez UE statków do przewozu zwierząt było specjalnie zbudowanych do tego celu. Istniejący system nie jest zdolny do zagwarantowania żadnej ochrony zwierząt określonego w przepisach Unii Europejskiej. Sytuacje te świadczą o konieczności zakazania transportu zwierząt drogą morską. Dopóki statki do przewozu zwierząt nie są jeszcze zakazane, muszą być poddawane kontroli i zatwierdzane przez właściwy organ UE na podstawie spełnienia obowiązkowych i rygorystycznych wymogów i specyfikacji technicznych.

Dopuszczalna przestrzeń w transporcie

“Otwarta norma” dotycząca dopuszczalnej przestrzeni w obecnym rozporządzeniu stwarza trudności zarówno dla przewoźników, jak i władz w zakresie ustalenia i uzgodnienia co stanowi dopuszczalną gęstość załadunku. Sugerujemy przyjęcie bardziej precyzyjnego i obiektywnego podejścia do ustalania dopuszczalnej przestrzeni podczas transportu, w oparciu o najnowsze

opinie naukowe opublikowane przez EFSA²³⁴⁵. Jednocześnie podkreślamy, że działania na rzecz standardów w transporcie żywych zwierząt nie mogą zastąpić działań na rzecz zakazu transportu.

Zwierzęta podatne na zagrożenia

Nowe dowody naukowe⁶ wskazują również na brak uwzględnienia szczególnych kategorii zwierząt, dla których podróż może być jeszcze bardziej szkodliwa i krzywdząca, takich jak zwierzęta młode i zwierzęta ciężarne. Konieczne jest wprowadzenie zakazu transportu zwierząt, które powinny podlegać szczególnej ochronie.

Z tych wszystkich powodów wzywamy Pana Ministra do rozważenia ochrony miliardów zwierząt przewożonych każdego roku w granicach UE i poza nimi. Zmiana rozporządzenia w sprawie transportu musi uwzględniać najnowsze dowody naukowe, aby była rzeczywiście zgodna z celami strategii "Od pola do stołu" i Europejskiego Zielonego Ładu.

Z poważaniem,

Morgan Janowicz, Członkini Zarządu Green REV Institute, koalicja Future Food 4 Climate
Małgorzata Szadkowska, Prezeska, Compassion in World Farming Polska
Paweł Rawicki, Prezes, Otwarte Klatki

² EFSA AHAW Panel (EFSA Panel on Animal Health and Welfare). Scientific Opinion on the welfare of small ruminants during transport. *EFSA Journal* 2022; 20(9):7404, 101 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7404>

³ EFSA AHAW Panel (EFSA Panel on Animal Health and Welfare); Scientific Opinion on the welfare of pigs during transport. *EFSA Journal* 2022; 20(9):7445, 108 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7445>

⁴ EFSA AHAW Panel (EFSA Panel on Animal Health and Welfare). Scientific Opinion on the welfare of equidae during transport. *EFSA Journal* 2022; 20(9):7444, 113 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7444>

⁵ EFSA AHAW Panel (EFSA Panel on Animal Health and Welfare). Scientific Opinion on the Welfare of cattle during transport. *EFSA Journal* 2022; 20(9):7442, 121 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7442>

⁶ EFSA AHAW Panel (EFSA Panel on Animal Health and Welfare),. Welfare of cattle during transport. *EFSA Journal* 2022; 20(9):7442, 121 pp. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7442>

Osoby eksperckie:

Prof. Joanna Hańderek, Profesorka Uniwersytetu Jagiellońskiego

Prof. dr hab. Piotr Skubała, Profesor Uniwersytetu Śląskiego

Prof. Marcin Urbaniak, Profesor Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Dr n. med. Joanna Kowalczyk-Bednarczyk, Biolożka, dr n. med z zakresu biologii medycznej

Dr Ryszard Kulik, Doktor psychologii i trener

Dariusz Gzyra, Filozof, pisarz, działacz społeczny

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego:

Karolina Skowron-Baka, Dyrektorka Zarządzająca, Akcja Demokracja

Beata Borowiec, Ekowychowawca

Katarzyna Walijewska, Fundacja Zwierzęta Niczyje

Barbara Wojtaszek, Klub Myśli Ekologicznej

Izabella i Piotr Miklaszewscy, Podróże z Pazurem

Anna Złocka, Ela Mikucka, Polska Dla Zwierząt

Julia Tabor, Stowarzyszenie Przyjaciele Kubusia

Maja Madejska, Roślinna Strona

Kazik Walijewski, Stowarzyszenia Mężczyźni Przeciw Przemocy

Roman Głodowski, Stowarzyszenie "Nasz Bóbr"

Katarzyna Trotzek, Stowarzyszenie na rzecz Azylu dla Świń Chrumkowo

Marcel Długoszewski, Julia Szot, Vege Vouge

Źródła

[Biała Księga Transport żywych zwierząt: czas na zmianę zasad](#)

[Analiza Komisja śledcza ds. ochrony zwierząt podczas transportu - raport i zalecenia](#)

Więcej informacji na temat:

Miejsca docelowe poza Unią Europejską

Ponadto istnieją liczne dowody na to, że na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej (główne miejsca przeznaczenia eksportowanych zwierząt z UE) ubój wiąże się z ogromnym cierpieniem, a postępowanie przed ubojem i krępowanie jest okrutne i niehumanitarne. W tych regionach nie podejmuje się prób przestrzegania międzynarodowych norm Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt dotyczących dobrostanu przy uboju.

Transport zwierząt drogą morską

Podczas transportu zwierząt drogą morską martwe zwierzęta i obornik są regularnie wyrzucane do Morza Śródziemnego i Czarnego, co narusza przepisy konwencji MARPOL, powodując poważne szkody dla środowiska morskiego.

Transport żywych zwierząt na duże odległości stanowi z natury rzeczy poważne zagrożenie dla zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego ze względu na możliwość rozprzestrzeniania się chorób.

Minimalna i maksymalna temperatura zewnętrzna

Sugerujemy, że transport zwierząt tzw. hodowlanych może być zatwierdzony wyłącznie w określonych przez prawo zakresach temperatur zewnętrznych i wewnętrznych: +5 do +25 (zewnętrznych) stopni Celsjusza dla lądowych zwierząt gospodarskich; +5 do +15 (zewnętrznych) stopni Celsjusza dla krów w okresie laktacji; +15 do +25 (zewnętrznych) stopni Celsjusza dla kur spędzonych; +5 do +20 (zewnętrznych) stopni Celsjusza dla królików oraz +5 i +20 (wewnętrznych) stopni Celsjusza dla koni.